

Svenska drogforskare:

Danmark tar bättre hand om drogberoende

Från Malmö universitet och Institutionen för socialt arbete har projektet *Urbana drogscener som riskmiljöer* som startade 2019 mynnat ut i drygt tio delstudier. *Ett sund eller en ocean? Skillnader och likheter i droganvändares vardagsliv i Malmö och Köpenhamn* är den tredje som syftar till att undersöka likheter och skillnader i droganvändares sociala situation, risker och tillgång till vård och behandling i Malmö kontra Köpenhamn.

Docent Torkel Richert är ansvarig för projektet och i denna delstudie har forskarkollegor i Sverige och Danmark intervjuat 231 brukare i Malmö och 243 i Köpenhamn. Sverige har av WHO kritiserats för att man inte uppfyller mänskliga rättigheter med för få skadebegränsande insatser. Torkel Richert menar att även om Sverige fortfarande har en relativt restriktiv narkotikapolitik så har det inom sjukvården hänt mycket under de senaste åren: bättre tillgång till underhållsbehandling genom LARO (läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende) och fler mottagningar för sprutbyten. På den lagliga sidan har dock inte hänt någonting. Som ett exempel på detta menar Torkel Richert att den lagstiftande församlingen inte ens tänker utvärdera frågan om att avkriminalisera eget bruk. Torkel Richert:

– Ett sådant uttalande kan jag tycka är lite kunskapsfrånvänt.

Forskargruppen har fått fram stora skillnader länderna emellan i hanteringen av de drogberoende. Det finns en annan attityd i Danmark.

1. I Danmark har man, till skillnad från Sverige, fler lättillgängliga skadebegränsande insatser; lågtröskelverksamheter där man kan få sprutor, natthärbärgen och säkra brukarrum. Sådant finns inte i Sverige, det är politiskt tabu att ens diskutera/utreda dessa skadereducerande åtgärder. Förkämpar för skadereduktion i Sverige må nämnas förre narkotikasamordnaren Björn Friis och Gerard Larsson med sin utomordentliga och läsvärda missbruksutredning ([SOU 2011:35](#)) och regeringens utredare Anders Printz som nyligen lagt fram samsjuklighetsutredningen (Bulletin nr 2/2023).

2. Polisen i Danmark har en annan attityd till brukarna. Är man socialt marginaliserad missbrukare i Danmark så undantas man från att bli straffad för eget narkotikabruk.

3. I Sverige kan man få kännbara straff genom att ha droger på eller i sig. Det leder till att brukarna i Malmö är rädda för polisen. De känner sig jagade och använder därför droger på otryggare platser som ökar risken för överdoser och dödsfall.

Den svenska professionen med Svensk förening för Beroendemedicin i spetsen försöker sedan länge få svenska politiker att acceptera internationell forskning inom området. Arbetet sker till största delen i såväl uppförsbacke som motvind.

Som framgår i rapporten från föreningens studiebesök i Oslo i maj finns i Norge stort samma attityd som i Danmark till brukargruppen (Bulletin nr 3/2023 finns på föreningens hemsida). Se även reportage om brukarrum i Göteborgsposten 16 feb 2023.